

Előszó a magyar kiadáshoz

A könyv témája a modern gazdaságtörténet egyik legérdekesebb eseménye: a nyolcvanas években kezdődött, páratlan hosszúságú és intenzitású amerikai tőzsdei fellendülés, mely az utolsó években irracionális, soha nem látott őrületé alakult.

A könyv eredeti címe – Irrational exuberance – az amerikai jegybank szerepét betöltő Fed elnöke, Greenspan szállóigévé lett kijelentése. A kilencvenes évek közepén hangzott el, jelezvén, hogy az amerikai tőzsdei árfolyamok racionálisan értékelve túlzottan magasak, a közönség részvényvásárlási kedve határtalan, mámorba, hisztériába kezd átsapni. És ez akkor még csak a kezdet volt! A folyamat soha nem látott méreteket öltött ezt követően, egészen az ezredfordulóig. A tetőzést a 2000-es év hozta meg, majd keserves kijózanodás következett. Olyan nagyra fújták a lufit, hogy aztán 3 év kellett a teljes leeresztéséhez!

A könyv eredetileg az ezredfordulón, tehát kevéssel a tetőzés előtt íródott. Szerzője gondosan elemzi mindazon tényezőket, amelyek közrejátszottak abban, hogy kialakuljon egy ilyen páratlan piaci szituáció.

Először áttekinthetjük a tőzsdetörténetet, s megtudhatjuk, hogy a hasonló, több évig tartó merészen felívelő, majd hosszú időre alászálló periódusok végigkísérik a kapitalizmus motorjának, a tőzsdének a működését már a XIX. század közepétől. A folyamat tehát nem szokatlan, csak annak mérete megdöbbentő, még történelmi mértékkel nézve is.

Ezt követően megismerhetjük azokat a gazdasági, társadalmi, demográfiai és pszichológiai összefüggéseket, melyek az ilyen szituációk kialakulásában kulcsszerepet játszanak, köztük konkrétan az elmúlt néhány évtized olyan eseményeit, amelyek közvetlenül előidézték az ezredfordulós „tőzsdemámort”.

A tőzsdei ciklusokat, hullámzásokat a magyar befektetők is jól ismerik, hisz 1996 óta a Budapesti Értéktőzsde is hasonlóan viselkedik, mint régóta üzemelő klasszikus társai. Érdekesnek és tanulságosnak fogják találni e könyvet azok, akik részt vettek az 1996–97-es hatalmas fellendülésben, majd az ázsiai-, és orosz válság okozta sokkban, az ezredfordulós mámorban és ezt követően a hosszú hanyatlásban, majd pár év múlva az újabb fellendülésben. Akit a tőzsde, a befektetések világa általánosságban érdekel, azok is sok csemeget lehetnek a műben. Végül a könyv egyfajta amerikai társadalmi, gazdasági, pénzügyi áttekintésnek sem utolsó olvasmány.

*Fellegi Tamás,
a Bárki lehet tőzsdés című könyv szerzője*